

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.635.2025

Warszawa, /-elektroniczny znacznik czasu-/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 14000, Pani Posłanki Karoliny Pawliczak, w sprawie ustalania podstawy obliczenia emerytury, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Na mocy przepisów ustawy z dnia 11 maja 2012 r. zmieniającej ustawę emerytalną, począwszy od 1 stycznia 2013 r., wiek emerytalny ulegał stopniowemu podwyższeniu – docelowo do 67 lat. Sam mechanizm obliczania emerytur dla ubezpieczonych objętych wydłużonym wiekiem emerytalnym pozostał bez zmian. Podstawa obliczenia emerytury przyznanej w wydłużonym wieku emerytalnym była dzielona przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, ustalone według tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę (lub w dniu, od którego została przyznana emerytura).

Ustawodawca 1 maja 2015 r. wprowadził do ustawy emerytalnej przepis art. 26 ust. 6, który stworzył możliwość wariantowego stosowania tablic średniego dalszego trwania życia. Zgodnie z nim, przy obliczaniu emerytury średnie dalsze trwanie życia mogło być ustalone z zastosowaniem tablicy dalszego trwania życia obowiązującej w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wydłużony wiek emerytalny – jeżeli było to dla niego bardziej korzystne niż zastosowanie tablic obowiązujących w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę.

1 października 2017 r. weszła w życie kolejna nowelizacja ustawy emerytalnej, obniżająca wiek emerytalny do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn. Ustawa zmieniająca z dnia 16 listopada 2016 r. nadała również nowe brzmienie art. 26 ust. 6 ustawy emerytalnej. Od 1 października 2017 r., jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, do ustalenia wysokości emerytury stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.

Osoby, które po 30 września 2017 r. zgłosiły wniosek o emeryturę z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego - odpowiednio 60 i 65 lat dla kobiet i mężczyzn - i nie ukończyły przed 1 października 2017 r. podwyższonego wieku emerytalnego, mają prawo do wariantowego obliczenia emerytury poprzez zastosowanie średniego dalszego trwania życia dla wieku przejścia na emeryturę według tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę lub osiągnięcia wieku 60 lat przez kobietę i 65 lat przez mężczyznę, jeżeli jest to dla nich korzystniejsze.

Natomiast osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r., które przed 1 października 2017 r. osiągnęły podwyższony wiek emerytalny, mają prawo do wariantowego obliczenia emerytury poprzez zastosowanie średniego dalszego trwania życia dla wieku przejścia na emeryturę według tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę lub osiągnięcia podwyższonego wieku emerytalnego albo osiągnięcia wieku emerytalnego wynoszącego 60 lat dla kobiety i 65 lat dla mężczyzny, w zależności od tego, co jest dla nich korzystniejsze.

Osoby, które przeszły na emeryturę przed 1 października 2017 r. w wydłużonym wieku emerytalnym i obliczono im ją przy zastosowaniu średniego dalszego trwania życia dla wieku przejścia na emeryturę według tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę lub osiągnięcia podwyższonego wieku emerytalnego, mogą wystąpić o ponowne obliczenie emerytury przy zastosowaniu średniego dalszego trwania życia dla wieku przejścia na emeryturę według tablicy trwania życia obowiązującej w dniu osiągnięcia wieku 60 lat przez kobiety i 65 lat przez mężczyznę, jeżeli jest to dla nich korzystniejsze.

Należy podkreślić, że jak już wskazano wysokość emerytury według nowych zasad zależna jest m.in. od kwoty zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne, opłaconych po 31 grudnia 1998 r. Dłuższa aktywność zawodowa - będąca w zakresie wskazanym w interpelacji efektem wydłużenia wieku emerytalnego - a tym samym dalsze opłacanie składek emerytalnych powoduje, że wzrasta kwota składek zapisanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Dodatkowo kwota kapitału początkowego i składek zapisanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego wzrasta wskutek kolejnych waloryzacji. Ubezpieczonemu, który zdecyduje się przejść na emeryturę w późniejszym wieku, do obliczenia podstawy wymiaru emerytury, ZUS przyjmie zatem wyższy kapitał początkowy i wyższą kwotę składek, a ulegnie obniżeniu średnie dalsze trwanie życia - w stosunku do osiągniętego przez ubezpieczonego powszechnego - przez które ZUS dzieli podstawę obliczenia emerytury.

Osoby, które przeszły w późniejszym wieku na emeryturę są więc de facto beneficjentami przyjętej formuły wyliczenia świadczenia.

Mając powyższe na względzie uprzejmie informuję, że przyjęte rozwiązania wynikają z reformy ubezpieczeń społecznych, są z nią zgodne i właściwie regulują poruszoną w wystąpieniu Pani Posłanki tematykę. W związku z tym w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie są prowadzone prace legislacyjne w kierunku wskazanym w interpelacji.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/